

Міністерство розвитку громад та територій України

Поточний стан підприємств ТКЕ та можливі наслідки одномоментного скасування ПСО для сфери теплопостачання.

Бачення поетапного скасування ПСО та пов'язані з цим законодавчі ініціативи Мінрегіону.

Кравченко Н.О.

25.03.2021

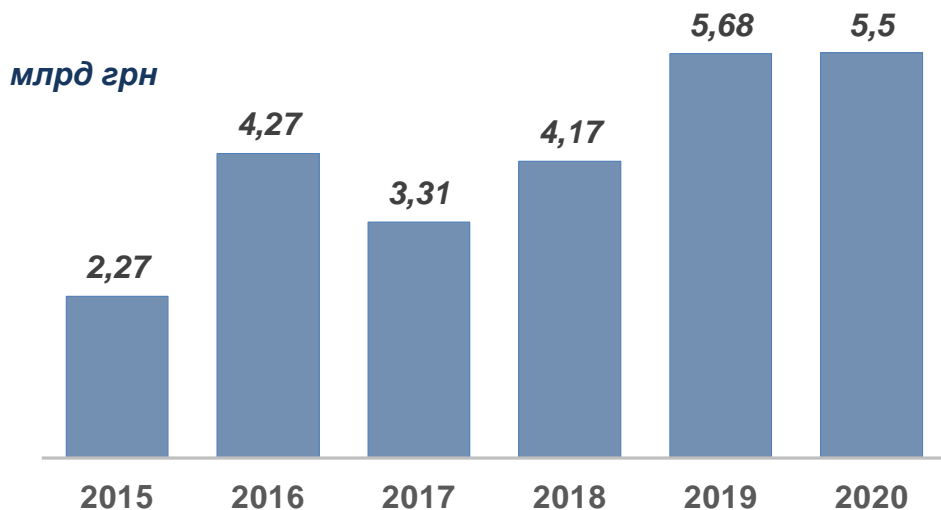

Показники діяльності підприємств ТКЕ

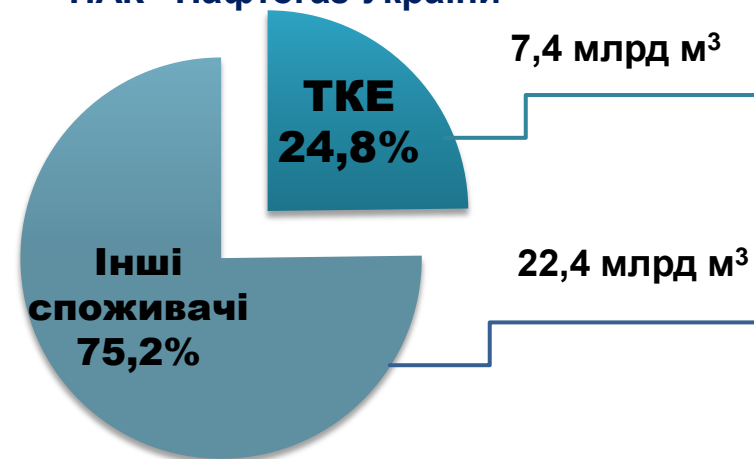
Характеристики по підприємствах ТКЕ

Охоплення послугою з централізованого теплопостачання	36% населення країни
Заборгованість населення перед ТКЕ (станом на 01.02.2021)	27 млрд грн
Загальний борг за газ перед НАК «Нафтогаз України» (станом на <u>23.03.2021</u>)	59 млрд грн

Збитки підприємств теплопостачання за період 2015-2020 рр.

Обсяги споживання природного газу підприємствами ТКЕ у 2019 році у НАК «Нафтогаз України»*

Стаття 14 ЗУ «Про ринок природного газу»

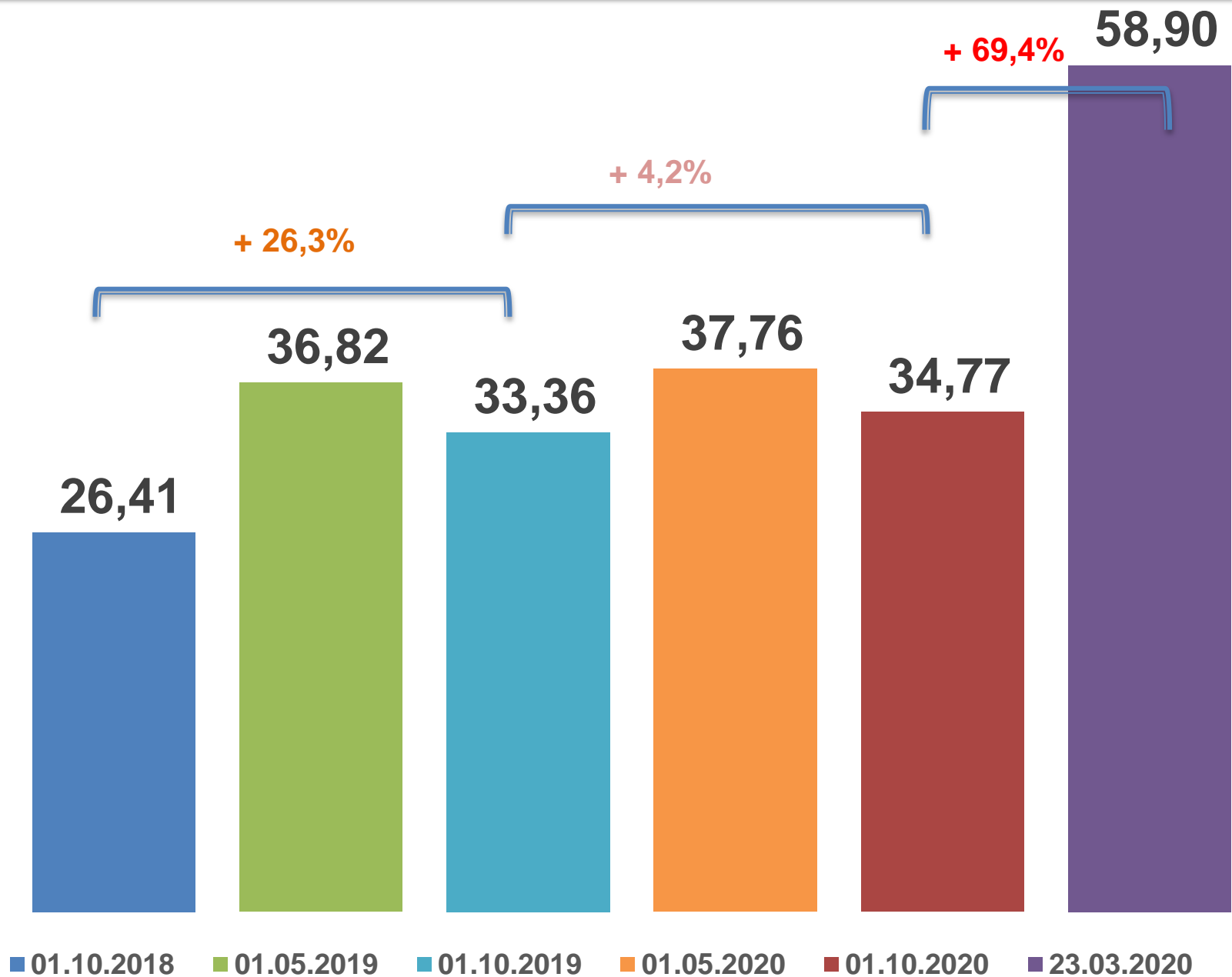
Зміна постачальника природного газу підприємствами ТКЕ є можливою **лише** при здійсненні повного остаточного розрахунку з попереднім постачальником НАК «Нафтогаз України»

* За даними НАК «Нафтогаз України»

Обсяги заборгованості підприємств ТКЕ за природний газ

млрд грн

Причини

- Тарифна політика:
  - неможливість застосування нових тарифів до кінцевих споживачів (ЗУ «Про житлово-комунальні послуги»),
  - неможливість своєчасного відображення у тарифах вартості енергоносіїв;
- значні обсяги штрафних санкцій, нарахованих підприємствам теплопостачання за несвоєчасні розрахунки за спожитий природний газ (**близько 10 млрд. грн**), що не мають джерел для відшкодування;
- Заборгованість населення за спожиті послуги з теплопостачання (близько 27 млрд. грн)
- невідшкодована з Державного бюджету різниця в тарифах підприємствам теплопостачання, що утворилась станом на 01.01.2016 (**0,99 млрд. грн**);
- непідтверджена різниця в тарифах, що виникла після 01.01.2016 по підприємствах теплопостачання (близько **27 млрд. грн**), яка немає джерел для відшкодування;
- нарощено обсяг заборгованості за спожитий природний газ, після 1 липня 2016 року, яка не підлягає врегулюванню за Законом №1730;
- унеможливлено списання пені та штрафних санкцій, нарахованих на основний борг утворений до 1 липня 2016 року та погашений без укладання договорів реструктуризації;
- отримана можливість постачальником природного газу нараховувати штрафні санкції на заборгованість, утворену після 1 липня 2016 року, а також прийняття судом рішення про стягнення штрафних санкцій на користь НАК «Нафтогаз України», накладанню виконавчою службою арешту на рахунки ТКЕ

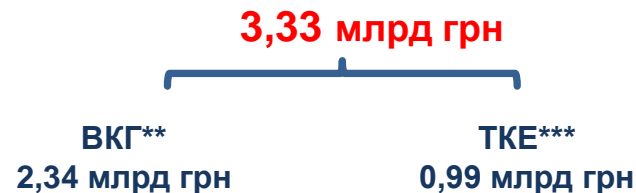
Заборгованість з різниці в тарифах (РВТ) станом на 01.01.2021

ВІДШКОДОВАНО з державного бюджету протягом 2008-2020 рр.
ЗАБОРГОВАНІСТЬ З РВТ, млрд грн

2008	1,23
2009	2,4
2010	не передбачено ДБ
2011	2,86
2012	14,4
2013	2,05
2014	12,4
2015	5,02
2016	не передбачено ДБ
2017	1,8
2018	0,98
2019	не передбачено ДБ
2020	не передбачено ДБ
Всього	<u>43,14</u>

З **місцевих бюджетів** протягом 2020 року відшкодовано заборгованість з РВТ на суму **765,3 млн грн**

Підлягає **ВІДШКОДУВАННЮ** з державного бюджету **заборгованість з РВТ***

Законодавчі вимоги щодо відшкодування КМУ заборгованості з РВТ за рахунок коштів державного бюджету:

- **Закон України від 16 липня 2015 року № 626-VIII** «Про внесення змін до деяких законів України у сфері комунальних послуг»
- **Закон України від 03.11.2016 № 1730-VIII** «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії»

Заборгованість з РВТ нарахована підприємствами протягом 2016-2020 років
(не врегульовано законодавчо)

Законодавчі ініціативи щодо врегулювання заборгованості з РВТ :

- **законопроект реєстр. № 3508** «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення»

Стан реалізації ЗУ №1730

Заборгованість, що підлягала ВРЕГУЛЮВАННЮ (ТКЕ*)
станом на 01.07.2016

15,7 млрд грн

{ 9,3 – основний борг за газ
6,4 – пені/штрафи (41%)

Станом на **15.01.2021** Мінрегіоном включено до Реєстру підприємств, що беруть участь у процедурі врегулювання заборгованості, **238 суб'єктів господарювання** (218 – ТКЕ, та 20 – ВКГ**)

215 із 238 підприємств у Реєстрі мають заборгованість з різниці в тарифах

ВРЕГУЛЬОВАНО по ТКЕ за ЗУ № 1730

5,86 млрд грн БОРГУ, у т.ч.:

списано пені/штрафних санкцій - **2,81 млрд грн**
(176 підприємствам)

укладено договори реструктуризації - **3,05 млрд грн**
(108 підприємствами)

НЕ ВРЕГУЛЬОВАНО по ТКЕ за ЗУ № 1730

6,4 млрд грн БОРГУ, у т.ч.:

погашено без укладання договорів реструктуризації - **3,2 млрд грн**
(34% від зафіксованого в Реєстрі)

не підпало під врегулювання (через різночитання сторонами процесу та збитковість п-ств)⁰

(3,2 млрд грн)

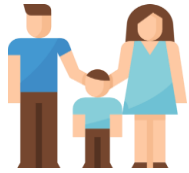
- неспроможність взяти банківську гарантію
- газ на е/е по договорам «для власних потреб»
- переведення боргу від облгазів
- через процедуру банкрутства

*ТКЕ – підприємства теплоенергетики, **ВКГ – підприємства водопровідно-каналізаційного господарства

⁰ передбачається врегулювати змінами, визначеними проектом ЗУ №3508

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ СТАРИХ БОРГІВ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ (01.01.21)

Борг населення за послуги теплопостачання

24,1
млрд грн

Підприємства
ТКЕ

48,15*
млрд грн

НАФТОГАЗ

Реструктуризація боргів підприємств та населення та визначення механізмів їх фінансування

	01.01.2021	2021	2022	2023	2024	2025
Заборгованість за природний газ (станом на <u>15.02.2021</u>) <small>проект ЗУ №3508</small>	48,15	9,63	9,63	9,63	9,63	9,63
Заборгованість населення за тепло/гарячу воду (станом на 01.01.2021) <small>проект ЗУ №3613</small>	24,1	4,82	4,82	4,82	4,82	4,82
Різниця в тарифах, утворена внаслідок встановлення економічно необґрунтованих тарифів станом на 01.01.2016 та станом на 01.01.2021	0,99 + 26,5	4,81	4,81	4,81	4,81	4,81

7,93
(пені/
штрафів –
спишуться)

на
покриття
боргів за
газ

* без урахування пені та штрафних санкцій (7,93 млрд грн)

ЗАКОНОДАВЧЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ

Проект ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення» (**реєстр.№3508 від 20.05.2020**)

Передбачається:

Перенести дату врегулювання заборгованості з **01.07.2016 (ЗУ №1730)** на **01.05.2020** (потребує перенесення)

Надати можливість реструктуризації та списання штрафних санкцій підприємствам ТКЕ та ВКГ, утворених (нарахованих) станом на **01.05.2020** р. (вже реструктуризований станом на 01.05.2020 р. борг повторній реструктуризації не підлягатиме) терміном на 5 років рівними частинами;

Створити законодавчі підстави для здійснення компенсації різниці в тарифах, утвореної після **01.01.2016** р. (з **28,53 млрд грн** станом на **01.10.2020** обсяг РВТ зріс до **31,1 млрд грн** станом на **01.01.2021**);

Встановити мораторій на нарахування та стягнення електропостачальниками та постачальниками природного газу неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних на заборгованість за енергоносії, спожиті підприємствами **ТКЕ та ВКГ** для надання послуг **населенню**, утворену після **01.05.2020** р.;

Уточнити процедуру реструктуризації боргів суб'єктів господарювання, які залишились нерегульованими через різночитання законодавства сторонами процесу та об'єктивні фактори (неспроможність взяти банківську гарантію ТКЕ та ВКГ некомунальної форми власності, газ на е/е по договорах «для власних потреб», переведення боргу від облгазів);

Врахувати змінену термінологію у зв'язку із набранням чинності ЗУ «Про ринок електричної енергії», та ЗУ «Про ЖКП» (в новій редакції);

Уточнити процедуру реструктуризації боргів суб'єктів господарювання, які розташовані на території Донецької та Луганської областей на період проведення Операції об'єднаних сил.

Проект ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку погашення заборгованості споживачів з оплати житлово-комунальних послуг» (реєстр. №3613 від 09.06.2020)

Передбачається:

Запровадити обов'язкову реструктуризацію заборгованості населення

/якщо заборгованість перевищує суму визначену КМУ за кожним видом ЖКП, станом на 01.10.2020/ терміном до **5 років** при умові, що загальна сума платежів (поточних та платежів по погашенню реструктуризованої заборгованості) не повинна перевищувати **25%** доходів для субсидіантів і **20%** - для пенсіонерів та інших осіб, які отримують будь-які види соціальної допомоги.

Визначити порядок та умови реструктуризації такої заборгованості

Стягувати заборгованість за спожиті ЖКП **за рішенням суду** у разі неукладення протягом 1 місяця з підприємством ЖКП договору реструктуризації (якщо сума боргу перевищує розмір, встановлений КМУ за кожним видом ЖКП)

Звільнити позивачів - у справах про заборгованість споживачів з оплати за житлово-комунальні послуги, а також заявників у разі подання заяви щодо видачі судового наказу про стягнення заборгованості споживачів з оплати за житлово-комунальні послуги **від сплати судового збору** під час розгляду справи в усіх судових інстанціях

Запровадити певні тимчасові обмеження до боржників з оплати за житлово-комунальні послуги (право виїзду за межі України, керування транспортними засобами, користування зброєю, полювання)

Проект ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання» **(реєстр. №3912 від 21.07.2020)**

удосконалення механізму формування та встановлення тарифів на теплову енергію, у тому числі на теплову енергію, вироблену з використанням альтернативних джерел енергії;

врегулювання питання, що пов'язане із розрахунками за теплову енергію, для виробництва якої використовується природний газ, шляхом скасування для підприємств теплопостачання рахунків із спеціальним режимом використання з 01.05.2021;

План дій щодо забезпечення поступового переходу підприємств ТКЕ до ринкових відносин

Березень
2021

Травень
2021

<p><u>Врегулювання боргів ТКЕ за природний газ</u> Доопрацювання законопроекту № 3508 в частині:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перенесення дати врегулювання заборгованості на 01.05.2021; - встановити термін реструктуризації боргів 5-8 років; - визначення обсягів заборгованості, що підлягає врегулюванню; - виконання договору реструктуризації боргів, що утворилися станом на 01.05.2021, є умовою переходу підприємств ТКЕ до нового постачальника на ринку природного газу; - узгодження розміру штрафних санкцій, що застосовуються до підприємства з санкціями, що застосовуються до споживачів комунальних послуг 	<p><u>Удосконалення тарифної політики</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - зміни до законодавства щодо механізму перерахування вартості комунальних послуг в зв'язку із щомісячною зміною вартості природного газу; - затвердження КМУ порядку перерахування вартості комунальних послуг в зв'язку із щомісячною зміною вартості природного газу <p>або</p> <ul style="list-style-type: none"> - фіксація ціни на природний газ для підприємств ТКЕ на наступний опалювальний сезон у травні - збільшення частки обігових коштів в тарифі на тепло до 5% 	<p><u>Поступове скасування пільгових умов</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - подовження дії покладання спеціальних обов'язків до 01.05.2022; - поетапне скасування до 01.05.2022 пільгових умов постачання природного газу; - запровадження типового договору постачання природного газу для підприємств ТКЕ, як особливих учасників ринку природного газу; - визначення чіткого порядку спрямування коштів підприємств ТКЕ за спожитий природний газ 	<p><u>Прийняття ВРУ ключових для ЖКГ законопроектів щодо:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - реструктуризації боргів ТКЕ (реєстр.№3508) - реструктуризації боргів населення (реєстр. ЗУ №3613) - передачі повноважень зі встановлення тарифів до ОМС (реєстр. ЗУ №4215) - скасування з 01.05.2021 рахунків із спеціальним режимом використання (реєстр. ЗУ №3912) - забезпечення контролю у сфері ЖКГ (реєстр. ЗУ №№4403 та 4404)
<p>Доопрацювання законопроекту №3508</p> <p>Мінрегіон, НАК «Нафтогаз України»</p>	<p>Розробка законопроекту та його реєстрація у ВРУ</p> <p>Мінрегіон</p>	<p>Погодження з МВФ можливості подовження дії ПСО до травня 2022 року та внесення змін до пКМУ № 867</p> <p>Міненерго</p>	<p>Винесення законопроектів на розгляд профільних комітетів ВРУ</p>
<p>Визначення фінансової спроможності місцевих бюджетів для підтримки підприємств ТКЕ</p> <p>Мінрегіон, ОМС</p>	<p>Розробка та прийняття пКМУ (після внесення змін до законодавства)</p> <p>Мінрегіон</p>	<p>Розробка проекту постанови про внесення змін до пКМУ № 867 та його погодження з ЦОВВ</p> <p>Міненерго</p>	<p>Розгляд та прийняття законів у ВРУ</p>
	<p>Внесення змін до пКМУ № 869 (обігові кошти)</p> <p>Мінрегіон</p>	<p>Прийняття Урядом змін до пКМУ № 867 (до 01.05.2021)</p>	<p>10</p>

Етапи скасування пільгових умов постачання природного газу

Підготовчий етап

Етап I

Етап II

до 01.05.2021

з 01.05.2021 по
01.10.2021

з 01.10.2021

з 01.05.2022

Підготовка законодавчої бази для забезпечення функціонування ТКЕ та їх фінансово-економічної стабільності в перехідний період та при виході на ринок природного газу

Міжопалювальний період

Включення підприємств ТКЕ до Реєстру та укладення договорів реструктуризації заборгованості, яка виникла до 01.05.2021

Зміна умов постачання природного газу гарантованим постачальником:

забезпечення 100% рівня розрахунків за поточне споживання природного газу

одночасно з виконанням договорів реструктуризації заборгованості, яка виникла до 01.05.2021

(решта умов ПСО незмінні)

Ринок газу
Повне скасування пільгових умов (ПСО); закупівля природного газу підприємствами ТКЕ на ринкових умовах

Ринкова договірна ціна

Фінансова відповідальність за небаланси

Відсутність пільгових умов оплати